

BREDER DAN DE SCHOOL

JAARVERSLAG
BREDE SCHOOL
GENT 2009-2010



INHOUDSTAFEL

Woord Vooraf

1. Inleiding

- Waarom Brede School
- Brede School in Gent
- Breder dan de School; ook breder dan de wijken

2. Verschillende Brede Scholen in Gent

- Bloemekenswijk
- Ledeberg
- Brugse Poort
- Nieuw Gent
- Sint-Amandsberg
- Sluizeken - Tolhuis - Ham

3. Pijlers van de werking

4. Pijlers van Brede School Gent in praktijk

- Benutten gebouwen
- Integraal werken en samenwerken
- Ouderparticipatie stimuleren
- Link tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten
- Sociale cohesie en wijkverbetering

5. Samenwerking over de wijken heen

- de Bibliotheek / STROB
- WOCK
- Proefproject Buurtsport

Tot slot





WOORD VOORAF

Voor u ligt het tweede jaarverslag van de Brede School Gent. Na een eerder klassiek overzicht van de werking per wijk vorig jaar, wordt er dit jaar meer vanuit een focus gewerkt. De diverse pijlers van de werking worden geïllustreerd met sprekende voorbeelden uit de verschillende wijken waar Brede School actief is.

Brede School Gent is een overkoepelende naam voor de zes Brede Schoolprojecten die in Gent lopen. De globale doelstelling van deze projecten is het werken aan ontwikkelingskansen voor kinderen. Door lokale samenwerkingsverbanden proberen scholen, jeugdwerk, bibliotheken, buurt- en welzijnsorganisaties, sociaal-culturele verenigingen, sportclubs ... de ontwikkelingskansen van kinderen maximaal te laten renderen. Deze samenwerking resulteert in diverse deelprojecten, activiteiten en afspraken, waarbij we streven naar onderlinge versterking, aanvulling en verrijking.

De stad Gent kiest expliciet om prioritair te investeren in Brede Schoolprojecten in bepaalde wijken. In die wijken is het vaak een grotere uitdaging om voldoende ontwikkelingskansen op alle vlakken mogelijk te maken, dit door een samenspel van factoren kenmerkend aan de populatie, bebouwing, minder groenzones en dergelijke.

Samenwerkingsverbanden zijn er in de wijken Sluizeken-Tolhuis-Ham (°2001), Brugse Poort (°2004), St.-Amandsberg (°2006), Nieuw Gent (°2006) Bloemekenswijk (°2009) en Ledeberg (°2009).

De Pedagogische Begeleidingsdienst van de stad Gent (PBD) voorziet in ondersteuning van deze samenwerkingsverbanden. De Brede School Ledeberg wordt in opdracht van de PBD ondersteund door vzw Samenlevingsopbouw Gent. In dit jaarverslag (schooljaar 2009-2010) ontdekt u verder de diverse werkingen. Aarzel niet de coördinator van het project te contacteren indien u vragen of suggesties heeft.

In mijn beleidsnota staat Brede School als belangrijk item opgenomen. Ook in de Vlaamse beleidsverklaring wordt Brede School expliciet genoemd. Vanuit Gent proberen we te blijven wijzen op de kracht van Brede School en hopen dat dit vertaald kan worden in een ondersteuning op Vlaams niveau.

Tot slot: Brede School is breder dan de school! Mag ik dan ook alle partners die hun bijdrage hebben geleverd om van Brede School geen 'mijn' maar 'ons' verhaal te maken, van harte danken. Doe zo voort!



Rudy Coddens
schepen van Onderwijs en Opvoeding





1. INLEIDING

In dit jaarverslag hebben we geprobeerd Brede School zo concreet mogelijk te illustreren.

Wijlen Steunpunt GOK definieerde Brede School als volgt: "Een Brede School is gericht op de brede ontwikkeling van alle kinderen en jongeren door het ondersteunen en/of creëren van een brede leer- en leefomgeving waarbinnen kinderen en jongeren een brede waaier aan leer- en leefervaringen kunnen opdoen. Daartoe wordt een breed netwerk opgezet tussen organisaties en overheden uit de verschillende sectoren die samen leren/leven van kinderen en jongeren mee vormgeven en ondersteunen. Een Brede School kan alleen groeien en het verschil maken wanneer er sprake is van diversiteit, verbindingen en participatie, zowel op het vlak van de ontwikkeling van kinderen en jongeren, als in de leer- en leefomgeving binnen het netwerk."¹

Een mondvol!

In wat volgt laten we u zien hoe wij dit in Gent vorm hebben gegeven. Hierbij zullen niet alle projecten van alle wijken aan bod komen, maar eerder enkele sprekende beschrijvingen en reflecties, die de pijlers van onze werking verduidelijken.

¹ Uit "Brede School in Vlaanderen en Brussel, het organiseren van een Brede School", steunpunt GOK Annelies Joos, Veerle Ernalsteen, An Lanssens, Marjan Engels, Sara Jonkers, Luk Depondt, in opdracht van Minister van Onderwijs, Vorming en Werk i.s.m. de Minister van Cultuur, Jeugd en Sport, de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de voorzitter van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, bevoegd voor onderwijs. Meer recente info op www.diversiteitenleren.be

Waarom Brede School?

De meerwaarde van het werken in een Brede School samenwerkingsverband vertaalt zich op het vlak van onderwijs, vrijetijdsbeleid en samenleven.

De pedagogische winst vertaalt zich in een ruimer arsenaal aan leerinhouden, het toepassen van diverse leerstijlen en verruiming van toepassingsmogelijkheden gezien verscheidene leerdoelmeinen. Concreet: de kennis, vaardigheden en attitudes die een school kinderen meegeeft, versterken en verruimen we door ervaringen die kinderen ook buitenschools opdoen. En omgekeerd. Ideeën, methodieken, kennis en vaardigheden ... die kinderen buitenschools en in de buurt ervaren of gebruiken, bieden voedsel en inspiratie voor het leerproces in de school. Dit heen-en-weer verkeer is in een Brede School project bewust intentioneel, bovenop de spontane leerprocessen van kinderen die hoe dan ook optreden.

De winst in vrijetijdsbeleid uit zich o.a. in het toegankelijker maken van het aanbod, het delen van doelstellingen en infrastructuur zonder eigenheid te verliezen. Winst is er ook op het vlak van samenleven omdat Brede School vaak als motor voor wijkverbetering fungeert door gepast te signaleren, gericht partners samen te brengen en te motiveren tot de nodige actie en bescheiden te blijven zoeken naar oplossingen van onderuit.

De ervaring in Gent leert dat Brede School meer is dan een vrijblijvende samenwerking gericht op 'leuke' projecten, hoe waardevol dit op zich ook is. Voor ons gaat het om een voortdurend strategisch zoeken naar hoe een maximaal 'rendement' halen

- > zonder daarbij het schoolse leren te veralgemenen of als enige leerstijl te weerhouden
- > zonder het aantasten van basisfuncties van diverse partners (bv jeugdwerk blijft jeugdwerk, school blijft school ...)
- > zonder het eenzijdig benadrukken van één bepaald ontwikkelingsaspect

en dit alles vanuit een fundamenteel respect voor elkaar. Samenwerken begint meestal met de bereidheid minstens de andere te beluisteren, te leren kennen.



Brede School in Gent

In Gent situeren de huidige Brede Schoolprojecten zich vooral op het niveau basisonderwijs. Hier is de band tussen school-kindbuurt vaak geografisch expliciet aanwezig, waardoor het samenwerkingsverband fysiek duidelijker vorm krijgt. De wijk vormt in Gent vaak het eerste bindmiddel of herkenningspunt voor de betrokken actoren die in de wijk wonen, werken of naar school gaan. Vaak zijn er verscheidene scholen in een project betrokken, waarbij je dus voor de uitdaging staat enerzijds iedere school op zich een Brede School te laten zijn en anderzijds ook in de relatie tussen de scholen onderling, aan Brede School te werken.

Momenteel lopen er in zes wijken Brede Schoolprojecten met verschillende ontstaansgeschiedenis. Ieder project heeft een coördinator, die het denk- en doewerk van de lokale samenwerkingsverbanden mogelijk maakt, vanuit een aanjagende visie. Het is namelijk niet de bedoeling dat een Brede Schoolproject een soort tweede circuit wordt naast wat al bestaat.

Die aanjagende filosofie weerspiegelt zich ook in de middelen die we inzetten. Ieder Brede Schoolproject in Gent heeft een beperkt werkingsbudget gefinancierd vanuit het Stedenfonds.

Maar de opzet is, dat de diverse partners hun middelen (geld, personeel, infrastructuur, enz.) mee ter beschikking stellen of mee investeren in de realisatie van de gemeenschappelijke doelen en acties. Het zijn de lokale samenwerkingsverbanden, meestal onder de vorm van een Stuurgroep, die de projecten vorm geven.

De ondersteuners van de Brede Schoolprojecten opereren vanuit de Pedagogische Begeleidingsdienst van de Stad Gent. Vanuit deze dienst worden nog netoverschrijdende projecten opgezet en ondersteund, een visie die de schepen van Onderwijs en Opvoeding onderschrijft.

De Brugfiguren

Geen kwaliteitsvolle Brede School in Gent zonder de brugfiguren?! Sinds 1997 zet de Stad Gent in diverse scholen netoverschrijdend medewerkers in, die werken aan de relatie tussen school en ouders. In 2003 kwam daar de relatie tussen school en buurt bij. Brugfiguren fungeren vaak als ankerfiguur voor diverse Brede Schoolacties.



2 Meer over het brugfigurenproject in "Beroepsprofiel brugfiguur in het basisonderwijs", Helena Op den Kamp, Guy Van Gyes en Ella Desmedt, Katholieke Universiteit Leuven Hoger Instituut voor de arbeid, Leuven 2007 of op www.pbd-gent.be

Breder dan de school, ook breder dan de wijken

Elk Brede Schoolproject kent zijn eigenheid. Toch zijn er zaken die een wijkoverstijgende aanpak vergen. Waar we nog meer rendement kunnen leveren door samen te werken over de wijken heen. In het schooljaar 2009-2010 betekende dit bijdragen in centrale projecten als het STROB (Stedelijke Ring van Openbare Bibliotheken), Boek op Bezoek en een proefproject rond sport in Ledeberg en Brugse Poort. In het hoofdstukje 'Samenwerking over de wijken heen' wordt hier verder op in gegaan.

Met diverse partners werd een klankbordgroep³ gevormd waar beleidslijnen werden afgetoetst en gezamenlijke strategie groeit. Naast de samenwerking met de partners in de klankbordgroep waren er dit jaar ook zeer goede contacten met de Groendienst en de Milieudienst in het kader van groene en avontuurlijke speelplaatsen en met de Hogeschool Gent lerarenopleiding kleuteronderwijs en HILO in het kader van projecten rond buurtsport en het 'beweegvriendelijker' maken van de speelplaats.

3 De klankbordgroep is een adviserende denktank waar samen Brede School wijkoverstijgend vorm gegeven wordt. Deelnemers zijn actief meewerkende partners en komen uit diverse diensten en sectoren (bibliotheek, Dienst Kunsten, vzw Jong, jeugddienst, buurtwerk, sportdienst, vzw samenlevingsopbouw, steunpunt diversiteit en leren, gebiedsgerichte werking, Hogeschool Gent Sociaal Werk ...).



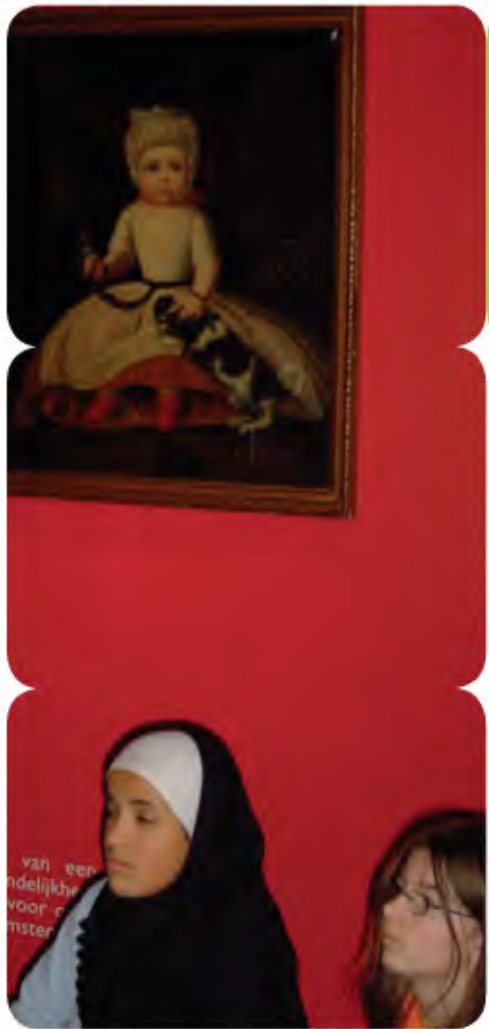


2. DE VERSCHILLENDE BREDE SCHOLEN

Ook al werken we vanuit een gemeenschappelijk kader: geen enkele Brede School is hetzelfde. Iedere Brede School heeft eigen partners en bevindt zich in een buurt met een eigen identiteit. Samen met de partners van de wijk - meestal verenigd in een Stuurgroep -, worden doelstellingen omschreven. Iedere Brede School legt daarin eigen accenten.

In onderstaande tekst kunt u lezen hoe de verschillende projecten zich het afgelopen jaar geprofileerd en georganiseerd hebben. Per project krijgt u een overzicht van de partners die meewerken.





Bloemekenswijk

In de Bloemekenswijk is de Brede School een vrij 'jong' project. Het ontstond quasi 'organisch' vanuit muzische projecten, aangestuurd door WOCK⁴. Naast netoverschrijdende samenwerking tussen de scholen en de participatie van culturele partners, was buurtgerichtheid steeds een kenmerkend aspect van deze projecten.

De Werkgroep Jeugd is in de Bloemekenswijk het overlegplatform waar quasi alle buurtpartners maandelijks samen komen. De Brede Schoolwerking is een vast onderdeel op de agenda en er is ruimte, zowel in tijd, als qua werking om dieper in te gaan op wat Brede School Bloemekenswijk zou moeten worden, hoe het kan evolueren. De pijlers van de Brede Schoolwerking (zie verder in dit jaarverslag) worden hierbij gebruikt en zijn een zeer werkbaar instrument, dat op een gestructureerde manier discussie op gang brengt, maar ook mooi alle neuzen in dezelfde richting zet.

Vanuit deze Werkgroep was eerder al een deelgroep ontstaan die zich wou inzetten voor de organisatie van een sportdag over alle scholen heen. Ook in deze buurt is het niet evident om de kinderen spontaan aan het sporten en bewegen te krijgen, gezien de beperkte infrastructuur in de wijk. Bovendien wilde de Werkgroep de kinderen laten kennis maken met minder voor de hand liggende sporten en met de sportclubs uit de buurt.

In samenwerking met een HILO-studente, de BOPpers⁵, VZW Jong, de LO-leerkrachten van de scholen en de plaatselijke sportclubs en -verenigingen, werd dit schooljaar voor het eerst een buurt-sportdag georganiseerd. Het aanbod was groot en gevarieerd, de kinderen enthousiast en het weer zeer Belgisch. Mits enkele 'kinderziekten' was het evenement een groot succes te noemen dat volgend schooljaar zeker herhaald wordt en enkel maar kan groeien!

4 WOCK staat voor Werken aan Onderwijs, Cultuur en Kunst en is een departementsoverstijgende samenwerking tussen de Pedagogische Begeleidingsdienst en de Dienst Kunsten

5 BOP staat voor buurtsportmedewerker in opleiding. Het BOP-project wordt gecoördineerd door vzw JONG, meer info : www.vzwjong.be

Na de evaluatie van het schooljaar 2009-2010 via de pijlers Brede School, besliste de Werkgroep om dit schooljaar (2010-2011) op volgende punten te focussen:

- uitbouwen van het netwerk Brede School: met als bedoeling elkaar en elkaars werking beter te leren kennen
- het bevorderen van leesplezier: 'Voorleesmaand', 'Boek op Bezoek', activiteitenreeks voor de heropening van de buurtbib
- intensere samenwerking met het Museum Dr. Guislain
- een buurtsportdag met alle scholen
- organiseren van buitenschoolse activiteiten

Er werd bovendien een Stuurgroep opgericht. Hierin zetelen alle directies van de scholen, de verantwoordelijken van de STIBO's⁶, de belangrijkste buurtpartners en de Brede Schoolcoördinator.

Stuurgroep:

SBS De Dialoog, Stedelijke Daltonschool De Lotus, VBS 't Klimrek, KT De Tovertuin, STIBO Groenweelde, STIBO De Bevertjes, STIBO Domino, VZW Jong, GGW (Gebiedsgerichte Werking)

Andere partners:

OOBC Nieuwe Vaart, Museum Dr. Guislain, Ambrosia's tafel, Buurtcentrum, Dienstencentrum De Boei, Buurtbibliotheek, Wijkgezondheidscentrum De Kaai, Chiro Sivi, DKO, VZW Maanlicht, De Kunst-bloem / VZW Nieuwe Vaart, verschillende sportclubs en -organisaties in de buurt.

Contactpersoon:

Ingrid Antheunis, PBD Gent, ingrid.antheunis@gent.be

6 STIBO staat voor Stedelijk Initiatief voor Buitenschoolse Kinderopvang.



Ledeberg

Ook Brede School Ledeberg is een startend project. Na het verkennen vorig schooljaar (met een grondige wijkanalyse, partners die elkaar ontdekken, het installeren van de Stuurgroep en het formuleren van doelstellingen) werden in 2009-2010 de eerste acties op touw gezet. De doelstellingen waarrond voornamelijk werd gewerkt, waren: 'Kinderen en jongeren bewegen meer' en 'scholen, buurtbewoners en wijkorganisaties kennen de wijk en haar mogelijkheden'.

De kinderen leefden zich uit in korte sportlessenreeksen, op sportkamp, met de sportkoffer ... Oli de beweegmascotte werd gelanceerd op de scholen en kondigde verschillende activiteiten aan.

Leerlingen gaven zelf hun mening over de straten rondom de school. In samenwerking met de jeugddienst screenden ze de straten op kindvriendelijkheid via de Kiss-scan.

Door de wijkwandelingen en het vergaderen in elkaars gebouwen, leren de stuurgroepleden van de Brede School elkaar beter kennen. Naast de 3 scholen (Stedelijke Jenaplanschool De Kleurdoos, het Onze-Lieve-Vrouwcollege en de Benedictuspoort) en organisaties (internaat Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie, vzw Jong, Inloopteam Reddie Teddy, Gebiedsgerichte Werking, Jeugddienst en het STIBO) zetelen ook enkele ouders in deze vergadering.

Uniek aan deze Brede Schoolwerking is de samenwerking met de secundaire school de Benedictuspoort. Dit resulteerde in het project 'Praktijk in de wijk', waarbij leerlingen van de opleiding verkoop hun vak verkenden bij plaatselijke handelaars.

De Brede School Ledeberg kijkt tevreden terug op het voorbije schooljaar, al blijft ouderparticipatie een belangrijk aandachtspunt. Een aantal initiatieven zoals Boek op Bezoek en de sportlessen zullen volgend jaar hernomen worden.

Stuurgroep:

Ouders/buurtbewoners, Stedelijke Jenaplanschool De Kleurdoos, VBS Onze Lieve Vrouwcollege, Secundaire school De Benedictuspoort campus Ledeberg, VZW Jong, STIBO de Kereltjes, Internaat Onze Lieve Vrouw-Presentatie, Inloop-team Reddie Teddy, Jeugddienst, Gebiedsgerichte Werking, Samenlevingsopbouw Gent vzw

Andere partners:

lokale handelaars, Buurtwerk, Wijkgezondheidscentrum Botermarkt, Buurtbibliotheek, Clubhuis voor senioren, BVLO (Bond Voor Lichamelijk Opvoeding), sportclubs uit de buurt (Willen is kunnen, RC Gent atletiek), buurtsportmedewerkers in opleiding, unit buurtsport Stad Gent

Contactpersoon:

Eline Schmidt, Samenlevingsopbouw Gent vzw,
Eline.schmidt@samenvlevingsopbouw.be



Brugse Poort

In november 2009 vierde Brede School Brugse Poort haar vijfde verjaardag.

Dit jaar werd in de wijk nog meer aandacht besteed aan netwerken en samenwerken. Daarnaast werden inspanningen gedaan om de betrokkenheid van de partners bij de buurt te vergroten. De Stuurgroep Brede School werd vanuit dit oogpunt uitgebreid met een buurtwerker en iemand van de Gebiedsgerichte Werking (GGW). Op deze manier wordt de 'buurtgerichte samenwerking' versterkt en de uitwisseling tussen scholen, STIBO's en buurtpartners verbeterd.

Het regelmatige overleg tussen de brugfiguren van de verschillende scholen blijft een belangrijke sleutel in het contact tussen de scholen onderling en tussen de scholen en de buurt. Dit overleg wordt gebruikt voor uitwisseling van informatie, planning van naschoolse- en buurtactiviteiten en samenwerking met de bibliotheek (Boek op Bezoek, Vertelfestival ...).

De band tussen de begeleiders van de STIBO's en medewerkers van het jeugdwelzijnswerk (VZW Jong) werd versterkt. Er werd een fietstocht in de buurt georganiseerd, om elkaar, elkaars werking en de wijk beter te leren kennen. Samen met het buurtwerk, werd er weer een wijkwandeling georganiseerd, voor nieuwe leerkrachten en andere beroepskrachten uit de wijk, met dezelfde doelstelling.

De pijlers 'sociale cohesie en wijkverbetering' en 'integraal werken en samenwerking' zijn sterke pijlers in de Brugse Poort.

Voor de pijler 'link tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten' werd dit jaar de keuze gemaakt om meer aandacht te besteden aan het luik 'sport'. Naast initiaties sport op school werd samen met partners uit de wijk een eerste Buurtsportdag georganiseerd. In Stedelijke Jenaplanschool De Feniks werden DKO ateliers - beeldende kunst - georganiseerd voor kinderen van alle scholen uit de wijk. Dit wordt dit schooljaar verder gezet.

Verder werd een 6de vakantiekrant 'Groeten uit de Brugse Poort' opgemaakt; met een uitgebreid aanbod vakantieateliers. Het aantal partners (organisaties en bewoners van de buurt) dat meewerkt aan de vakantiewerking en het naschoolse aanbod, blijft groeien.

Stuurgroep:

VBS 't Klimrek, Stedelijke Jenaplanschool de Feniks, SBS Piramide, SBS Octopus, VBS de Boomhut, Stedelijke Kleuterschool Pagadderke en Perenboompje, STIBO's Brugse Poort, Buurtbibliotheek BP, Buurtwerk, Gebiedsgerichte Werking, vzw Jong.

Andere partners:

STIBO De Palmboom, STIBO Perenboompje, STIBO De Feniks, STIBO 't Pagadderke, vzw Jong (Kinderplaneet, Jeugdhuis Kaarderij, Meisjeshuis en Speltheek Speelvogel), Circusplaneet, Studio Andersom, Creabar, Muziekhuis Goeste Majeur, 'bij De Vieze Gasten, Straathoekwerk, Wijkgezondheidscentrum, BVLO, sportclubs uit de wijk (Karate, Capoëira, Judo, Tafeltennisclub Rooigem ...), Danswijzer, buurtsportmedewerkers in opleiding, unit buurtsport Stad Gent, Jeugddienst, Kringloopwinkel, Deeltijds Kunstonderwijs Stad Gent, Parochie, Sociale Dienst BP ...

Contactpersoon:

Mary-Ann de Meijer, PBD Gent,
mary-ann.demeijer@gent.be



Nieuw Gent

Nieuw Gent heeft een werking van drie jaar proeftuin Brede School achter de rug. Deze werking werd aangestuurd door WOCC met een duidelijk accent op cultuureducatie en sociale cohesie. Het continueren van de ondersteuning en financiering, maar dan vanuit de Stad Gent, was een mooie aanleiding om een analyse te maken van de voorbije werking. Uit de evaluatie bleek dat de scholen graag een eigen profiel zouden ontwikkelen en een naschools aanbod wilden aanbieden. Een ander belangrijk punt tijdens de evaluaties was, dat de dromen en verwachtingen van andere buurtactoren meer aan bod konden komen. Dit werd samen besproken. Een nieuw element was het kader van de vijf pijlers (zie verder), waarop een Brede School haar werking kan aftoetsen. Om de nieuwe werking gestalte te geven werd gebrainstormd binnen het kader van deze pijlers van de Brede School.

De voornaamste accenten uit deze vergadering waren ten eerste dat de Stuurgroep moet uitgebreid worden met buurtpartners. Daarnaast wilde men een buitenschools aanbod binnen elke school uitbouwen en binnenschoolse projecten stimuleren, die in relatie staan met de buurtwerkingen.

De Stuurgroep, die om het kwartaal vergadert en de werking van de Brede School aanstuurt, werd uitgebreid met het Jeugdwerkzijnsmerk VZW Jong, de speltheek Snuffel, STIBO Babelutje, jeugdwerking 't Leebeekje en de sociaal artistieke partner Ambrosia's tafel.

Elke school organiseerde een doelgericht aanbod voor kinderen in de buitenschoolse tijd.

De drie scholen uit de wijk hechten ook belang aan gezamenlijk gedragen projecten. De onderwerpen of impulsen kunnen vanuit de scholen zelf komen of vanuit de buurtpartners.

Nieuwe acties en dromen zijn dit schooljaar met succes gerealiseerd en geven de mogelijkheid om de werking volgend schooljaar verder uit te breiden.

Stuurgroep:

Stedelijke Freinetschool De Panda, STIBO De Panda, Stedelijke Freinetschool Het Prisma, STIBO Het Prisma, VBS Sint Paulus Rerum Novarum, Sint Paulus De-deynestraat, Sint Jozef Instituut (BUSO), Peutertuin 't Babelutje, Buurtbibliotheek, Buurtwerk Nieuw Gent-Steenakker, Speeltheek Snuffel, VZW Jong, Kinderen Jongerenwerking 't Leebeekje, Ambrosia's tafel, Jeugdtheaterhuis Larfi.

Contactpersoon:

Ethel Thuyn, PBD Gent, ethel.thuyn@gent.be



Sint-Amandsberg

De Brede School Sint-Amandsberg ging in september 2009 het vierde schooljaar in. Net zoals de andere jaren bleef de Stuurgroep Brede School Sint-Amandsberg de motor van het lokale samenwerkingsverband.

In de Stuurgroep zitten vertegenwoordigers van alle betrokken scholen en kinderopvang.

Vertrouwde acties en thema's werden hernomen o.a. de Groene en Avontuurlijke speelplaatsen (GRAS) en er werd een nieuwe samenwerking opgestart met Carnavalcomité De Engelraad. Deze samenwerking resulteerde in een grote Kindercarnavalstoet in maart.

Nieuw was de Werkgroep Brede School, waarin naast de scholen en kinderopvang ook vertegenwoordiging is van het plaatselijke culturele leven, het jeugd- en welzijnswerk. Deze groep werd opgericht om het draagvlak van de Brede School Sint-Amandsberg te verruimen. Voorlopig lag het accent op onderlinge kennismaking en uitwisseling, maar vanaf volgend schooljaar (2010-2011) worden er ook concrete acties verwacht.

Op het einde van het schooljaar werd de werking van de Brede School Sint-Amandsberg geëvalueerd in de Stuurgroep en daaruit bleek dat we in onze acties nog te weinig aandacht besteden aan de pijlers sociale cohesie en ouderbetrokkenheid. Toch vindt de Stuurgroep deze pijlers belangrijk en is er het engagement om er volgend schooljaar extra aandacht aan te besteden.

Stuurgroep:

SBS De Toverberg, STIBO en Peutertuin Duimelotje, BS Sint-Janscollege Visitatie, Stedelijke Freinetschool De Vlieger, BS Sint-Janscollege De Krekel en VBS Edu-go Bernadette

Werkgroep Brede School:

vzw Sivi, Ingent, Kind en Gezin, vzw Uilenspel, vzw Jong, vzw De Sloep, Straathoekwerk, Buurtwerk, OCMW, Gebiedsgerichte Werking, Buurtbibliotheek, en de leden van de Stuurgroep.

Contactpersoon:

Katrien De Vuyst, PBD Gent, katrien.devuyst@gent.be





Sluizeken-Tolhuis-Ham

De Brede School Sluizeken-Tolhuis-Ham heeft 10 jaar op haar teller staan. Daarmee is ze de senior onder de Brede Scholen Gent. Wat begon als een vraag van de bewoners naar de kwaliteit van het onderwijs in de wijk, groeide uit tot een samenwerkingsverband tussen vier scholen en verschillende andere organisaties uit de wijk.

In het schooljaar 2009-2010 werd er binnen de Brede School een nieuw project opgestart: 'Computermee-r'. Vanuit Telenet Foundation kwam ondersteuning om kinderen en hun ouders te laten kennis maken met ICT om zo de digitale kloof te verkleinen. Er werden heel wat cursussen en vormingsmomenten op touw gezet zowel voor de kinderen, als voor de ouders.

In Baloe (kinderbib en speltheek) werd gestart met het maken van Verteltassen⁷. Medewerkers van Baloe, De Sloep en kleuterleidsters van de verschillende scholen werkten die samen uit met ouders en studenten van de Artevelde Hogeschool. De studenten hadden de opdracht om de verteltassen uit te proberen bij het project 'Voorlezen aan huis'. Dit voorleesproject vindt elk jaar plaats. Een honderdtal studenten lezen voor bij kinderen uit de vier scholen. De verteltassen zijn een extra hulp om het voorlezen thuis te stimuleren, de taalontwikkeling van de kinderen te bevorderen en zorgt voor een grotere interactie tussen ouder en kind.

Naast deze twee nieuwe projecten zijn er ook jaarlijks terugkerende gemeenschappelijke activiteiten zoals de Carnavalstoet, de Sportdag, kleutervoorstellingen, bezoekenronde voor ouders aan scholen, Kunstproject De Wijk Ontpopt ...

Dit alles wordt gepland vanuit de maandelijkse Stuurgroep en verschillende werkgroepen.

⁷ Verteltassen is een methodiek waarbij letterlijk een tas met concreet materiaal over een bepaald onderwerp (bv. een prentenboek, een CD, voorwerpen..) heen en weer gaat tussen school en thuis. Ouders en leerkrachten gebruiken beiden het materiaal in hun context en werken op die manier aan spel- en voorleesplezier, ouderbetrokkenheid, taalontwikkeling enz. De tassen en hun inhoud worden altijd in samenspraak met de ouders samengesteld en ontworpen.

Stuurgroep:

Stedelijke Jenaplanschool De Triangel, VBS De Mozaïek, VBS Sint Salvator, Methodeschool De Buurt, Kinderdagverblijf 't Sleepken en Nieuwland, Initiatief Buitenschoolse Opvang (IBO), Buurtwerk, Wijkgezondheidscentrum De Sleep, Inloopteam De Sloep, Sportnetwerk en Buurtdiensten Gent Noord, Dienstencentrum De Thuishaven, Baloe kinderbib en speltheek (VZW Jong), Gebiedsgerichte Werking

Andere partners:

Intercultureel Netwerk Gent, Opvoedingswinkel, Leerpunt, Kandanz - jeugdwerking VZW Jong, Jeugdtheaterhuis Larfi!, Victoria Deluxe VZW

Contactpersoon:

Hilde Verbrugge, PBD Gent, hilde.verbrugge@gent.be





3. PIJLERS VAN DE WERKING

Het beleid- en referentiekader, ontwikkeld door wijlen Steunpunt GOK en in een actueel kleedje gestoken door Steunpunt Diversiteit en Leren, blijft de leidraad voor Brede School Gent. Na een studiebezoek aan Groningen⁸ werd inspiratie opgedaan om de doelstellingen van onze Brede Schoolwerking te operationaliseren. Er werden vijf pijlers weerhouden die per Brede Schoolproject en in elk samenwerkingsverband voor ogen worden gehouden:

1. gebouwen zo goed mogelijk benutten
2. integraal werken en samenwerking bevorderen
3. ouderbetrokkenheid stimuleren (kan met Brugfigurenproject mee gerealiseerd worden)
4. (link tussen) binnen- en buitenschoolse activiteiten stimuleren
5. sociale cohesie en wijkverbetering nastreven

Vanuit deze doelen worden concrete vertalingen per wijk gemaakt. In wat volgt wordt dit exemplarisch geïllustreerd.

⁸ "Kijken door het venster, onderzoek naar acht vensterscholen in Groningen", Anne van der Vegt, Frank Studulski e.a., uitg. SWP Amsterdam, 2004



A group of children are sitting on the grass outdoors, some wearing costumes. A woman in a yellow shirt and red headband is interacting with a child. The scene is set in a grassy area with trees in the background. A white rounded rectangle is overlaid on the right side of the image, containing the text '4. PIJLERS VAN DE WERKING IN PRAKTIJK' in red.

4. PIJLERS VAN DE WERKING IN PRAKTIJK

Benutten gebouwen

BRUGSE POORT: via netoverschrijdende samenwerking maximaal gebruik maken van beschikbare ruimte in de wijk.

In de Brugse Poort hebben verschillende scholen en organisaties nood aan meer ruimte, om hun opdrachten te kunnen realiseren. Doordat het vertrouwen onder de partners met de jaren groeit, zijn er op dit vlak al een aantal voorbeelden van het optimale gebruik van gebouwen.

De DKO⁹-ateliers (beeldend) hadden geen plek in de Brugse Poort. Na overleg met de directie van Stedelijke Jenaplanschool De Feniks werd de toelating gegeven om deze naschoolse ateliers in de school te laten doorgaan; in eerste instantie enkel voor de kinderen van de school. Na een jaar werking en een grondige evaluatie worden er sinds dit jaar 3 ateliers georganiseerd in De Feniks, voor alle kinderen van de Brugse Poort.

Muziekhuis Goeste Majeur zocht ruimte waar zij hun muzieklessen (zowel individuele als voor groepen uit de buurt) konden geven. Na overleg met de Kerkfabriek en de Chiro kreeg het Muziekhuis de toelating om de lokalen van de Chiro (die vooral in het weekend worden ingenomen), te gebruiken voor hun lessen. Deze samenwerking loopt al enkele jaren.

Ook netoverstijgend gebeuren er mooie dingen in de wijk. STIBO het Perenboompje heeft een vrij kleine speelplaats, een kleine refter en geen sportzaal. VBS de Boomhut, die in dezelfde straat ligt, heeft sinds twee jaar een nieuwbouw. Vanaf de start van deze bouw beloofde de directie om deze ruimten beschikbaar te stellen voor Brede School en dit gebeurt effectief. Tijdens de vakanties mag het Perenboompje de speelplaats, de refter en de sportzaal van de Boomhut gebruiken. In ruil voor deze afspraak kunnen een aantal kinderen van de Boomhut naar de voor- en naschoolse opvang in het Perenboompje. Tijdens de vakantie wordt de sportzaal ook gebruikt voor Brede Schoolactiviteiten zoals karate- en judoreeksen.

Doordat het vertrouwen tussen beide scholen zo gegroeid is, organiseren zij ook jaarlijks hun schoolfeesten op dezelfde dag, samen met de buurtfeesten.

De theaterzaal van Bij de Vieze Gasten wordt ook regelmatig gebruikt voor Brede School projecten zoals het jaarlijks Vertelfestival, Kleutervoorstellingen en afgelopen jaar voor de repetities en opvoering van een voorstelling 'Verbondheid' van De Feniks.

NIEUW GENT: Infrastructuur multifunctioneel gebruiken

Ook Nieuw Gent ondervindt problemen in het vinden van beschikbare ruimtes. Omdat de partners gezamenlijk projecten, workshops en tentoonstellingen organiseerden, kwam de communicatie over lokalen zeer natuurlijk op gang. Daaruit bleek dat er in de wijk een aantal ruimtes zijn, elk met hun specifieke charme en uitstraling, die door meerdere partners konden gebruikt worden. Een aantal voorbeelden:

- > De Bibliotheek kreeg een nieuwe polyvalente ruimte waardoor een aantal projecten hier konden doorgaan. Ambrosia's tafel organiseerde voor de scholen een verhalenfestival met allochtone en autochtone vertellers. De ruimte van de bib werd gebruikt voor het verhalenfestival met een mooie theatrale opbouw. Na het verhaal veranderde de ruimte in een tekenatelier of zelfs een dansstudio.
- > Naar aanleiding van de Jeugdboekenweek werd een schrijfwedstrijd georganiseerd. De scholen mochten hun verhaal in een presentatie gieten. Een klein podium bleek nodig om de presentaties goed tot hun recht te laten komen. De ruimte van het vzw 't Leebeekje bleek daarvoor geschikt te zijn.

Het leren kennen van elkaar en daaraan gekoppelde werking zorgde ervoor, dat partners vertrouwen kregen in elkaars werking. Dit opende nieuwe mogelijkheden, zowel voor samenwerking als voor het gebruiken van elkaars ruimtes:

- > Jeugdtheaterhuis Larf! begeleidde drama-ateliers. De oefensessies gingen door in de turnzaal van een vestigingsplaats van het Sint Paulus Instituut. Akoestiek en ruimte waren moeilijk om een groep volop het gevoel van theaterspelen te geven. In de hoofdschool van Sint Paulus bleek een kleine theaterzaal te zijn. Tijdens de laatste oefensessies mocht deze zaal gebruikt worden. Voor de kinderen was het een leuke ervaring om in deze theaterzaal voor hun ouders te spelen.

Dit jaar kreeg WOCK een caravan cadeau. Dit kleine vehikel werd ter beschikking gesteld van alle partners en alle scholen. Dit bleek een zeer nuttige extra ruimte. Ambrosia's tafel gebruikte de caravan voor hun workshop. De caravan reisde van school naar school en kreeg telkens een nieuwe aankleding. Ook de STIBO gebruikte hem tijdens haar vakantiewerking. Volgend schooljaar wordt de caravan opnieuw uitgerust en beschilderd en kan dan opnieuw de baan op voor allerlei acties.



Integraal werken en samenwerken

SINT-AMANDSBERG: verbindend werken met Groene en Avontuurlijke Speelplaatsen (GRAS)

Sinds vorig schooljaar zijn de GRAS een volwaardig thema geworden in de (samen)werking van de Brede School Sint-Amandsberg. Iedere school/kinderopvanginitiatief werkt de concretisering hiervan uit op eigen tempo en op de Stuurgroep worden hierover ervaringen uitgewisseld.

Alle betrokkenen geloven dat een GRAS kan bijdragen tot het verhogen van de ontwikkelingskansen van kinderen. In een stedelijke context zijn kinderen vaak ervaringsarm als het op groen en natuur aankomt. Op veel speelplaatsen merken leerkrachten dat kinderen zich vervelen en dat er vaak conflicten zijn. Op een GRAS is er aandacht voor verschillende 'speelvormen': kinderen kunnen er ravotten, klimmen en klauteren, een boomhut timmeren samen met de leerkracht. Of zij kunnen zich in een rustig hoekje terugtrekken om wat geheimpjes te delen met vrienden en vriendinnen, of om uit te zoeken wat voor interessante 'kriebeldiertjes' er allemaal rondlopen.

Kinderen, leerkrachten, ouders en buurt worden zoveel mogelijk betrokken bij de (her)aanleg van speelplaatsen. Dat begint al bij het opmaken van 'een plan van eisen'. Wat wil iedereen? Zijn deze wensen te verzoenen? Zijn ze haalbaar?

Deze betrokkenheid loopt helemaal door tot de aanleg en achteraf tot het onderhoud. Net omdat een GRAS nooit ophoudt met groeien en veranderen, is het belangrijk om van bij de start voldoende tijd te investeren in het informeren en betrekken van alle partijen.

Enkele concrete acties vanuit Brede School Sint-Amandsberg rond de GRAS als illustratie:

- > Inspraaktraject i.s.m. de Jeugddienst, waarbij alle resultaten samen met fotomateriaal van en over de kinderen worden gebundeld in een publicatie. Deze publicatie wordt gebruikt als communicatiemiddel naar (anderstalige) ouders en de ontwerpers van de speelplaats.
- > De kinderen hebben een mozaïekbank ontworpen samen met een kunstenares uit de buurt. Het maken van de bank gebeurt samen met de kinderen, ouders en leerkrachten.
- > Alle betrokken scholen en kinderopvang hebben een plan voor een GRAS op basis van hun wensen en mogelijkheden.
- > De leerlingen bouwen samen met de leerkrachten en een tuinvrouw van de Groendienst een wilgenhuttendorp, als één van de eerste realisaties van hun plan.



LEDEBERG: korte sportlessen als opstapje

In Ledeberg zijn er weinig sportmogelijkheden. Er is geen sportinfrastructuur, dus ook zeer weinig sportaanbod. Om kinderen de kans te geven meer te bewegen startte Brede School Ledeberg met korte sportlessenreeksen.

De lessenreeksen vonden plaats buiten de schooluren: vlak na schooltijd, op woensdagmiddag of zaterdag. Stedelijke Jenaplan-school De Kleurdoos en secundaire school De Benedictuspoort stelden hun sportzaal ter beschikking. Zo sportten de kinderen dichtbij huis.

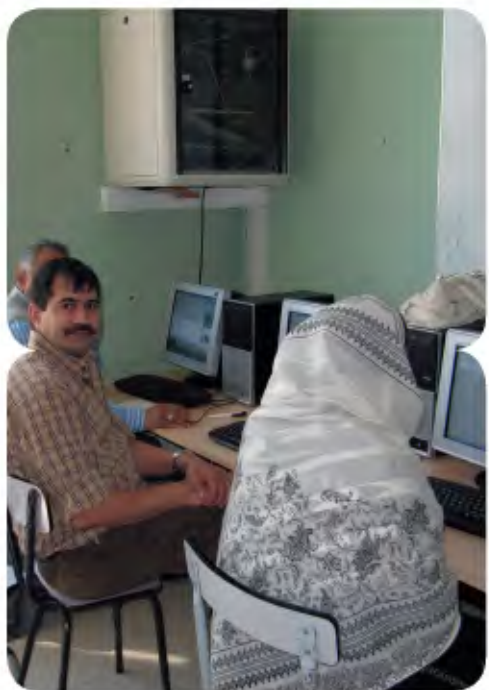
De reeksen waren zeer laagdrempelig. Er was geen specifieke kledij vereist en de kostprijs werd laag gehouden. In een reeks van 4 à 5 lessen, konden kinderen kennismaken met een sport. Zo konden ze proeven zonder een langdurig engagement te moeten aangaan.

Inschrijven was noodzakelijk, want de helft van plaatsen werd vrij gehouden voor kinderen uit kansengroepen. Inschrijven kon bij de brugfiguren of de Brede Schoolondersteuner. Oli (de beweegmascotte van Ledeberg) kwam in de klassen reclame maken en stond als herkenningspunt op alle folders. Deze reeksen waren voor alle kinderen die in Ledeberg wonen of naar school gaan. Zo werden twee vliegen in één klap geslagen: kinderen maakten vrienden in de wijk en ze bewogen meer.

Het sportaanbod was zeer gevarieerd: zumba, balspelen, capoeira, atletiek, turnen, Rope-skippping, circustechnieken, zwemmen, omni-sport en dansen. Elke reeks werd afgesloten met een open les, waarin ouders niet alleen konden kijken maar ook konden mee sporten. Dit kon mogelijk een aanzet zijn voor ouders om zelf een sportreeks te geven.

Door samenwerking met lokale clubs kon er beroep gedaan worden op ervaren lesgevers. Tevens was dit een kans voor de clubs om hun werking bekend te maken. Kinderen die verder wilden gaan, zaten onmiddellijk op het juiste spoor.





Ouderparticipatie stimuleren

SLUIZEKEN-TOLHUIS-HAM: ICT project Computermee-r

Met 8 partners (4 scholen: VBS De Mozaïek, SBS De Triangel, VBS Sint-Salvator, Methodeschool De Buurt en 4 buurtorganisaties: Wijkgezondheidscentrum De Sloep, Kinderbib en speeltheek Baloe, IBO¹⁰ 't Sleepken en Dienstencentrum De Thuishaven) werd een dossier ingediend bij Telenet Foundation. Brede School Sluizeken-Tolhuis-Ham kwam met 'Computermee-r' als winnaar uit de bus. Opzet is de digitale kloof te dichten. Het project wil meer kinderen, ouders, grootouders en buurtbewoners laten kennismaken met het gebruik van een PC, internet, facebook ... Het project kreeg 20 PC's die verdeeld werden over de verschillende deelnemende partners. Daarnaast werden ook personeelmiddelen gegeven, voor een halftijdse kracht die twee schooljaren het project 'Computermee-r' mee vorm kan geven.

Vanuit de filosofie 'we leren van elkaar' en omdat het project de band tussen (groot)ouders en kinderen wil versterken werd gekozen voor gezamenlijke computermodules voor 'Ouder en kind'. Bij de kinderen is het de bedoeling om hun ICT-vaardigheden (verder) te ontplooiën en hiermee hun maatschappelijke kansen te verbeteren. De ouders wil men vooral computervaardiger maken en de PC leren kennen als ondersteunend leerinstrument thuis. Deze modules zijn tevens een ingang naar de ouders, om info en advies over onderwijs, opvoeding en ICT (vb. games, veilig internet voor kinderen, Facebook ...) te geven.

De ouders en grootouders kunnen zowel op de school van hun kinderen als bvb. in Baloe, in De Sloep of De Thuishaven terecht om een PC te gebruiken. Op die manier kunnen ze een schooltoelage aanvragen, een aanmelding doen bij het LOP, allerhande websites raadplegen ...

De samenwerking, specifiek rond ICT, is vrij uniek, ook al omwille van het feit dat het scholen betreft van verschillende netten. De scholen binnen deze wijk hebben echter veel gemeenschappelijk: hetzelfde doelpubliek en het gegeven dat elke school de ouders wil ondersteunen in hun opvoedingstaak. Het criterium dat geldt voor de samenwerking met ouders wordt ook gehanteerd binnen deze vier scholen, nl. werken met de kracht van mensen samen: aandacht voor solidariteit, leren van elkaar, onderlinge steun i.p.v. concurrentie. De doelstellingen naar de ouders van hun leerlingen zijn immers dezelfde.

Met de keuze voor De Thuishaven, De Sloep, Baloe en de IBO werd een duidelijke keuze gemaakt om intergenerationeel te werken. De senioren van de Thuishaven hebben de kinderen van de IBO verستeld doen staan van hun 'game' capaciteiten. Ze hebben samen het spel 'flightsimulator' gespeeld en iedereen was in de wolken!

BLOEMEKENSWIJK: Vragen rond voorlezen

De brugfiguren van de buurtscholen kregen op de wekelijkse informele koffiemomenten met de moedergroepen, signalen dat anderstalige ouders met schroom zitten om hun kinderen voor te lezen. In overleg met de brugfiguren werden de moedergroepen uitzonderlijk samengebracht in de bibliotheek in plaats van op school. Bovendien paste deze activiteit perfect in het kader van de Voorleesweek en Boek op Bezoek.

Dit initiatief wilde enerzijds de ouders laten kennis maken met geschikte, hedendaagse voorlees- en kijkboeken en hen gerust stellen dat 'correct Nederlands' spreken geen vereiste is om samen met hun kinderen van prentenboeken en verhalen te kunnen genieten. Je kijkt samen naar de prenten en vertelt in je eigen taal wat er allemaal te zien is. Anderzijds was het de bedoeling om de drempel naar de bib wat te verlagen door de werking op een heldere manier uit te leggen.

De opkomst voor deze bijzondere moedergroep was groot en gemengd en de sfeer was heel prettig. Ook voor de aanwezige vaders waren er boeken bij die hen duidelijk aanspraken!

Dit initiatief wordt volgend schooljaar herhaald en brugfiguren die dieper willen ingaan op voorlezen en vertellen, gaven aan dat het koffiemoment zeker een geschikt moment biedt.



Link tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten

SINT-AMANDSBERG: Carnavalstoet

Ter ere van hun 15de verjaardag nam het carnavalcomité van Sint-Amandsberg contact op met de Stuurgroep Brede School. Hun wens was om samen met de scholen uit de buurt een kindercarnavalstoet uit te werken.

Een aantal scholen reageerden positief op het voorstel en waren bereid om samen de sprong te wagen. De kostuums en de choreografie werden uitgewerkt in een muzisch traject tijdens de lessen. Er werd samengewerkt met drie artistiek begeleidsters die op alle betrokken scholen aan de slag gingen met de kinderen vanuit het thema: 'Kleur je buurt'.

Via lokale bedrijven kregen zij overschotten van plastic, papier en karton, waarmee de kostuums gemaakt werden. Gedurende twee maanden werd er heel hard gewerkt aan de stoet. Naast de artistieke begeleiding was de inzet van de leerkrachten één van de factoren die dit initiatief tot een succes maakten.

Op de dag van de stoet konden de scholen ook rekenen op de medewerking van ouders om de kinderen aan te kleden en te schminken. In totaal namen 365 kinderen deel aan de stoet. Het was de eerste keer dat de scholen samen naar buiten kwamen als 'de Brede School' en dat deed smaken naar meer.

Ook de inzet en het enthousiasme van het carnavalcomité maakten van deze stoet een positieve ervaring. Zij legden de contacten met de politie, brachten de nodige aanvragen in orde en zorgden voor een 'echte' muziekwagen. En als feestelijke afsluiter was er een kinderdisco in het buurtcentrum onder leiding van Prins Carnaval. Diezelfde Prins Carnaval die in vol ornaat op alle scholen was langs geweest om de kinderen in geuren en kleuren het waarom van carnaval vieren uit te leggen. Het hoeft geen betoog dat er heel wat enthousiasme is om volgend schooljaar opnieuw een kindercarnavalstoet te organiseren.



LEDEBERG: 'Praktijk in de wijk'

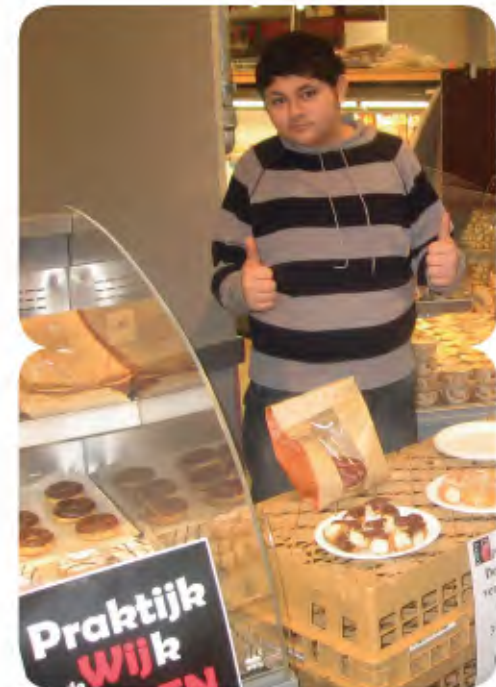
Brede School Ledeberg organiseerde samen met de secundaire school BenedictusPoort 'Praktijk in de Wijk'. Een 90-tal leerlingen van de opleiding 'verkoop' deden praktijkervaring op in de wijk. Via lokale handelaars leerden ze hun vak kennen. Een 50-tal verschillende handelaars uit Ledeberg werkten mee: bakkers, slagers, bloemenwinkels, fruitwinkels, reisbureau, kledingszaken, garages, banken ... Dit kon gaan van een kort infomoment tot een volledig inleefmoment of kookateliers. Ook enkele organisaties zoals het Wijkgezondheidscentrum, clubhuis voor senioren en het buurtwerk deden mee.

Het project 'Praktijk in de Wijk' bestond uit 4 trajecten om de leerlingen zoveel mogelijk leerervaring te bieden, afgestemd op hun noden en draagkracht. Per studiejaar werd een eigen leerlijn uitgewerkt. De leerlingen konden aan het werk in volgende onderdelen:

- › Een groep leerlingen uit het eerste jaar gingen op bezoek in het Beroepenhuis.
- › Een andere groep eerstejaars speelde op vrijdag 8 januari 'het grote maffiaspel' in de Ledebergse straten. Ze losten vragen op en voerden korte opdrachten uit. Onderweg leerden ze flink wat bij over Ledeberg en de plaatselijke winkeliers.
- › Het 2de jaar ging op bezoek bij plaatselijke handelaars en kwamen heel wat te weten over het reilen en zeilen in een zaak. Ze kregen antwoorden op vragen als: hoeveel uur werk je per dag, waarop moet je letten bij het schikken van een etalage, waar koop jij je producten in, enz. Na een onderdompeling in de onderneming kregen zij een kleine doe-opdracht (paspoppen aankleden, een proefstandje maken, een reisje samenstellen, enz.).
- › Het 3de jaar Verkoop ging de culinaire toer op. Ze kozen, in samenwerking met het Wijkgezondheidscentrum, voor gezonde recepten. Zij deden boodschappen bij verschillende Le-

debergse handelszaken en gingen aan de slag bij plaatselijke slagers, bakkers, restaurants en organisaties, om de recepten uit te testen.

- › Het 4de jaar stond in voor de lay-out en de promotie van het culinaire traject. Het redactieteam verzamelde de recepten en foto's en maakte er een prachtig boekje van. In de plaatselijke kopiewinkel kregen ze heel wat bruikbare tips. Het promoteteam bedacht een campagne en overtuigde Ledeberg met het gratis receptenboekje 'Smakelijke kijk op de wijk'.
- › De deelname van de handelaars was zichtbaar via een affiche voor het raam. Voor de school en het Wijkgezondheidscentrum was dit een fijne samenwerking die zeker nog verder gezet zal worden.



Sociale cohesie en wijkverbetering

NIEUW GENT: wijkprojecten met buurt, ouders en school

Binnen de Brede Schoolwerking wordt samen met Ambrosia's tafel¹¹ veel aandacht besteedt aan de wijk. Een van de scholen, SBS Het Prisma, was dit jaar vrij nieuw in de wijk. Om de wederzijdse kennis van school en buurt te vergroten werd met de oudste kinderen een wijkproject uitgewerkt. De kinderen maakten een plan van de wijk en gingen vervolgens kijken wat er allemaal in de buurt aanwezig was. Deze verkenning deden ze aan de hand van het uitpluizen van de buurtfolders, via interviews met wijkbewoners, gesprekken met de politie, het seniorenbuurtcentrum en de pastoor. De kinderen maakten zelf fotoreportages, filmpjes van interviews en schreven teksten over de buurt.

Al dit materiaal werd verzameld en er werd binnen de school een concept uitgewerkt om de buurt in een tentoonstelling weer te geven.

De school werd omgevormd tot een grote buurtruimte, er verschenen maquettes, fotomuren, Tv-schermen. Daartussen liepen gidsen rond en stonden standjes opgebouwd, die de weergave waren van buurtactiviteiten.

De buurt en de ouders werden uitgenodigd. De kinderen konden over het leven in de buurt vertellen. Iedereen herkende zijn plekje of zijn aandeel in het buurtleven en de sfeer was heel gemoedelijk. Wegens groot succes werd er geopteerd om de tentoonstelling te hernemen. De drie andere scholen zouden dan ook op bezoek kunnen komen en de tentoonstelling kon gebruikt worden als gangmaker voor de komende wijkdebatten ingericht door Stad Gent.

BRUGSE POORT: de Buurtsportdag

Vanuit het Buurteam werd een Werkgroep Brugse Poort Beveegt opgericht met als doelstelling bewoners de kans te bieden om meer te bewegen en sporten. Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het Wijkgezondheidscentrum (WGC), Buurtwerk, Gebiedsgerichte Werking, Samenlevingsopbouw vzw, jeugd(welzijns)werk vzw Jong en de coördinator van de Brede School. De werkgroep gaf signalen aan het beleid dat er weinig kansen voor bewegen zijn in de wijk en dat kinderen en volwassenen uit kansengroepen ook allerlei drempels ervaren om te sporten. Concreet werd een vraag naar een 'buurtsportwerker' gesteld. Daarnaast organiseerde de werkgroep sportactiviteiten tijdens de buurtfeesten, zij nodigden een bus uit om de conditie van de mensen te meten, het WGC organiseert laagdrempelige sportlessen voor vrouwen ...

Dit jaar organiseerde de werkgroep, samen met 2 laatste jaarstudenten HILO (Hoger Instituut Lichamelijke Opvoeding van UGent), de Chiro, de BOPpers en de sportdienst, een buurtsportdag. De doelstelling was om kinderen en volwassenen een overzicht te geven van alle organisaties in de buurt, die een sportaanbod heb-



ben. Daarnaast kon iedereen 'proeven' van verschillende sporten. Het enthousiasme van de sportclubs was groot. Op zondagmiddag 28 maart werd het buurtpark Groene Vallei volledig ingenomen door sportclubs, podia en een bar. De HILLO studenten hadden op alle scholen van de wijk, de kinderen enthousiast gemaakt om naar het park te komen tijdens middagactiviteiten en gaven teasers in de sportlessen. Er werd een reclamecampagne opgezet met affiches, flyers en ballonnen, die o.a. op zondagochtend bij de bakkers van de wijk lagen.

Het aanbod was groot. Iedereen kon meedoen met tafeltennis, muurklimmen, balsporten (volleybal, panakooi voetbal, basket), frisbee, kanoën, allerlei dansdisciplines (ballet voor kleuters, hip-hop en zumba), gevechtssporten (judo, karate en capoëira) enz. De middag was een enorm succes. Jong en oud kwamen van de sporten proeven en het geheel werd afgesloten met een zumbasessie waaraan mee werd gedaan door allerlei verschillende bewoners uit de buurt.

Dit alles was alleen mogelijk door de goede samenwerking tussen de eerder genoemde deelnemende partners van Brugse Poort Beweegt, de Chiro en door het enthousiasme van alle sport- en dansclubs die in de buurt van de Brugse Poort actief zijn.



5. Samenwerking over de wijken heen

De Bibliotheek

De Gentse bibliotheek werkt al een aantal jaar intensief samen met de Brede School. Een gelukkig toeval gaf aanleiding tot wat nu een intensieve coöperatie geworden is, i.c. het openen van een bibliotheekfiliaal op de wijk Brugse Poort, gevolgd door het opstarten van een Brede School enkele maanden later.

Deze samenloop liet het bibliotheekpersoneel toe om samen met de collega van de Brede School een traject met buurtpartners te ontwikkelen. Zeker wat betreft het uitbouwen van een scholenwerking. Dit leidde tot concrete realisaties zoals een jaarlijks Vertelfestival, een voorleesmaand en een voorleesproject voor kleuters.

STROB

Deze positieve ervaringen gaven aanleiding tot een samenwerking tussen bibliotheken en Brede Scholen op andere Gentse wijken (Ledeberg, Sint-Amandsberg, Bloemekenswijk, Nieuw-Gent). De buurtbibliotheken verzamelden zich hiervoor onder de noemer Gentse STROB (Stedelijke Ring van Openbare Bibliotheken). In feite is dit een verzelfstandigde Gentse eenheid binnen een door de Provincie gesubsidieerde groep samenwerkende bibliotheken in Oost-Vlaanderen. De Gentse STROB heeft als specifieke opdracht projecten te ontwikkelen die inzetten op moeilijk te bereiken groepen, zoals anderstalige nieuwkomers en laaggeletterden. In wijken waar grote concentraties aan nieuwkomers zitten, betekent dit automatisch dat de scholen evidente partners zijn. De Brede School biedt hier een perfecte aansluiting om over de grenzen van de scholennetten heen buurtgebonden trajecten te ontwikkelen. Dit is veel efficiënter en veel doeltreffender dan school per school te moeten werken.

Een laatste en niet te versmaden voordeel van deze constructie is de mogelijkheid tot samenwerking over de grenzen van de wijken heen. Het gaat niet langer over de samenwerking van een wijkbibliotheek met een Brede School, maar wel over een gezamenlijk project van dé bibliotheek met dé Brede School. Er is gezamen-

lijke financiering, informatie-uitwisseling en verdeling van lasten die op zich weer leiden tot grotere efficiëntie en wederzijdse ondersteuning van doelstellingen. Uiteraard is het einddoel een vergroting van het bereik van de acties.

BOEK OP BEZOEK

Een voorbeeld is 'Boek op Bezoek', een voorleesproject, waarbij vrijwilligers 12 weken bij oudste kleuters thuis gaan voorlezen. Be-doeling van deze samenwerking is kinderen op een prettige manier in contact te brengen met verhalen, boeken, de bibliotheek en taal. Voorlezen stimuleert de taalontwikkeling, de concentratie, de creativiteit en de sociale vaardigheden bij kinderen. Bovendien is voorlezen de aanzet voor heel wat leesplezier.

Met de derde editie van Boek op Bezoek kwam het project op kruissnelheid. Op basis van de ervaringen van de vorige edities verloopt de organisatie vlotter en is er een structurele samenwerking bibliotheek - Brede School gegroeid.

Het project kende ook een uitbreiding. Naast de Bloemekenswijk, Brugse Poort, Nieuw Gent en Sint-Amandsberg is Ledeberg erbij gekomen als 5de buurt. Dat resulteerde ook in een uitbreiding van de belangstelling. Samen waren bijna 100 vrijwilligers aan de slag bij evenveel gezinnen.

Het project draagt ook bij tot de **sociale cohesie** in de wijken; mensen komen bij gezinnen thuis, waar zij voordien geen contact mee hadden. Dit verhoogt de solidariteit tussen mensen uit de 'middenklasse' (de vrijwilligers) en gezinnen of buurtbewoners die minder kansen hebben.

Na een positieve evaluatie, bij gezinnen, kinderen en vrijwilligers, werd besloten om dit project verder te zetten in 2011.

Brede School Sluizeken-Tolhuis-Ham heeft een eigen voorleesproject i.s.m. de Artevelde Hogeschool waar gelijkaardige doelen nagestreefd worden zodat ook hier verbindend gewerkt kan worden.



WOCK

Het samenwerkingsverband WOCK (Werken aan Onderwijs, Cultuur en Kunst), maakt in zijn werking ruimte voor centrale projecten die verdeeld worden over de Brede Schoolwijken.

Voorbeelden hiervan zijn:

- › Rola Rola: een circuserfgoed project
- › Flits en Kleine Flits: een project rond mediageletterdheid (fotografie)

WOCK werkt vanuit verschillende invalshoeken:

In de eerste plaats is er een aanzet naar een gerichte communicatie tussen de departementen Onderwijs en Cultuur. WOCK probeert een dialoog op gang te brengen tussen het onderwijsveld en het culturele veld.

Bedoeling is gemeenschappelijke doelstellingen te formuleren en de nodige acties te stimuleren. Belangrijk binnen de werking is ook het feit dat er netoverschrijdend gewerkt kan worden en dat er wordt ingegaan op nieuwe maatschappelijke tendensen zoals ouderparticipatie, buurtgericht werken, Brede School en netwerking met organisaties die rond scholen en projecten een belangrijke ondersteunende rol kunnen en willen spelen.

Tevens hecht WOCK groot belang aan het opzetten van lange termijn projecten. Het is cruciaal te investeren in processen, activiteiten en evenementen die een veranderingsproces teweeg brengen, zowel binnen het onderwijs als in het culturele veld. Hier moeten net die cognitieve kennis en creatieve kracht, eigen aan beide werkvelden, elkaar ondersteunen. Vanuit deze overweging is het belangrijk om de leraren voldoende (na) te vormen en feedback te geven op hun praktijk.

Een voorbeeld: FLITS Reizende fototentoonstelling voor kinderen

VZW Casa Blanca creëerde een bijzondere installatie, een fototentoonstelling met audio-gids, met foto's van Nele Van Canneyt. Deze fotografe ging op reis naar diverse landen en steden. Ze maakte er met haar camera beelden van kleine ontmoetingen, foto's waarin dramatiek en kleur centraal staan.

WOCK nodigde de mensen van Casa Blanca vzw uit in Gent. In samspraak met de brugfiguren konden de kinderen van de derde

graad van de Brede Schoolwijken van deze tentoonstelling genieten. De tentoonstelling werd opgesteld in ruimtes in de buurt (gebruik gebouwen): buurtcentra, De Centrale en de Buurtbibliotheken.

Kinderen kregen een audio gids, waardoor het bekijken van FLITS een unieke belevenis werd. Ze kregen opdrachtjes ingefluisterd en moesten op een speelse manier de verhalen achter de foto's verzinnen. Zo maakten zij kennis met kunstfotografie en werd onderzocht wat een beeld zoal kan betekenen. Bovendien was er een lesmap voor de leerkrachten zodat er ook na het bezoek aan de tentoonstelling, in de klas verder kon gewerkt worden rond fotografie.



Proefproject Buurtsport

Brede School Gent werkt nauw samen met de Unit Buurtsport van de Stad Gent. In eerste instantie werd deze samenwerking uitgewerkt met de Brede School van Ledeberg en de Brugse Poort. De doelstellingen van deze samenwerking werden als volgt geformuleerd:

- Kinderen en hun ouders aanzetten tot bewegen met bijzondere aandacht voor kansengroepen.
- Organisaties en buurtbewoners maken maximaal gebruik van de sportaccommodatie (gebouwen en pleinen) in de wijk.
- Samenwerking met lokale sportclubs stimuleren.
- Bijdragen aan sociale cohesie.
- Stimuleren van ouderbetrokkenheid.

In het kader van deze samenwerking werden diverse projecten opgezet.

Een concreet voorbeeld is de buurtsportkoffer. De unit buurtsport stelde deze koffer samen met een badmintonnet, frisbees, verschillende ballen, petanqueballen enz. Brede School Ledeberg experimenteerde met een uitleendienst in parken en pleinen. Kinderen en jongeren konden in de vakanties, gratis gebruik maken van het materiaal, onder de deskundige begeleiding van een BOPper. (Buurtsportmedewerkers in Opleiding). In de zomervakantie was dit elke woensdagnamiddag. Op het einde was er een sportfeest waarbij lokale clubs hun werking konden voorstellen.

Om kinderen en hun ouders aan te zetten tot bewegen, hanteert Brede School een trapsgewijze toeleiding naar het aanbod. De eerste stap is een kennismaking op de scholen onder de middag of tijdens de sportlessen. Vervolgens zijn er kennismakingsactiviteiten en proevertjes in de buurt in de vrije tijd. De laatste stap is de aansluiting bij een lokale club. In verschillende wijken werd een folder samengesteld en verspreid met het sportaanbod.

In de Bloemekenswijk en de Brugse Poort vond een buurtsportdag plaats. Lokale sportclubs en organisaties werkten samen aan een sportieve namiddag voor jong en oud. Ook hier werkten de BOPpers aan mee en werd in deze wijken een overzichtsfolder samengesteld.

Voor de organisatie van een sportkamp zetten Brede School Gent een samenwerking op met de Bond Voor Lichamelijke Opvoeding (BVLO). In De Brugse Poort en Ledeberg organiseerden zij een sportkamp van een week in de zomervakantie. Dit zowel voor kleuters als voor kinderen van de lagere school. De bedoeling van de organisatie van deze kampen in een wijk met Brede Schoolwerking, was kinderen uit kansengroepen de kans te geven om aan zo'n kamp deel te nemen (decentraal sportkamp). De brugfiguren speelden een belangrijke rol in de toeleiding naar deze kampen. BVLO hield de deelname prijs van dit kamp laag en mede dankzij de 80/20 regeling van het fonds vrijetijdsparticipatie, was geld dit maal geen drempel om deel te nemen. Na evaluatie van beide kampen is BVLO bereid om nieuwe kampen in de wijken te organiseren.





Tot slot

In dit jaarverslag wilden wij geen uitputtende opsomming van activiteiten geven. Brede School Gent is ondertussen zo omvattend geworden, dat het niet meer haalbaar en vooral niet meer leesvriendelijk is om dit allemaal neer te schrijven. We vonden het belangrijker om de doelstellingen van onze werking concreet te maken en u de manier waarop wij werken mee te geven.

In de hoop dat dit een aanzet kan zijn om met ons mee te werken. Wij zijn niet de Brede School.

De Brede School dat zijn wij, jullie, de kinderen, de enthousiaste ouder, de geëngageerde jeugdwerker, de gedreven bibliotheekmedewerker, de stimulerende directie, de bijspringende buurtwerker, de meewerkende handelaar, de buurtgerichte verantwoordelijke kinderopvang, de dynamische leerkracht, de bevrologene kunstenaar, de ondersteunende brugfiguur, de flexibele sportclubmedewerker, de betrokken wijkwerker, de nieuwsgierige buurtbewoner, de soepele beleidsmedewerker, de actieve senior, de geïnteresseerde stagementor, de sociale vrijwilliger, de energieke sportleerkracht, het deeltijds kunstonderwijs, de uitbundige fanfare, de sociaal artistieke projecten in de buurten ... en misschien wel: U!

Wenst u meer informatie over Brede School Gent, dan kunt u terecht bij:

Karolien Lecoutere

Coördinatie Brugfigurenproject en Brede Schoolwerking
Pedagogische Begeleidingsdienst
Departement Onderwijs en Opvoeding Stad Gent
Jubileumlaan 215 b, 9000 Gent

Tel. 09 235 09 82

Karolien.lecoutere@gent.be

www.pbdgent.be



Pedagogische Begeleidingsdienst
Departement Onderwijs en Opvoeding Stad Gent
Jubileumlaan 215 b, 9000 Gent
Tel. 09 235 09 40
E-mail: pbd.jubl@gent.be
www.pbdgent.be



V.U. schepen Rudy Coddens, stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent, 112010
Ontwerp: echtgoed.be